

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fıkhi” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Kabirlerin Kutsallığı Vardır Dolayısıyla Onu Kazmak veya Onun Üzerine Oturmak Caiz Değildir

Hasan Muhammed'e

Soru:

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh. Emirimiz ve Şeyhimiz Allah sizi korusun, size yardım etsin ve size nusret versin.

Faziletli Şeyhimiz, müsaadenizle acil bir sorum olacak; zira gerçekleşecek olması halinde bize bildirilen konuyla ilgili nasıl muamele edeceğimizi öğrenmemiz için bir cevap gerekiyor.

Konu şudur; Sütunların üzerine güneş enerjisi panelleri inşa etmeye yönelik bir proje var ve el-Halil'deki Yatta şehrinin yaşadığı elektrik krizinin bir sonucu olarak bu projeyi gerçekleştirmek istiyorlar. Ancak benim özellikle hakkında sormak istediğim konu şudur; bu panelleri, eski ve yeni kabirlerden oluşan 15 dönümlük bir arazinin üzerine yapmak istiyorlar. Peki bu panelleri, bu mezarlığa, mezarların yanına ve mezarları üst taraftan örten sütunların üzerine yerleştirmek caiz midir?

Allah sizi hayırla mükafatlandırсын.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Nitekim Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem, kabirlerin kutsal olduğunu beyan etmiştir. Dolayısıyla kabri kazmak, üzerine oturmak veya kabirlerin saygınlığına aykırı olmasından dolayı kabre dokunan herhangi bir eylemde bulunmak caiz değildir. Buna dair delillerden bazıları şunlardır:

1- Ebu Davud, Aişe Radiyallahu Anhe kanalıyla şunu tahric etmiştir: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: كَسْرُ عَظْمِ الْمَيِّتِ كَكْسْرِهِ حَيًّا **gibidir.** Avnu'l Mabûd Şerhu Suneni Ebî Davud'da şöyle geçmektedir: Suyuti, hadisin sebebini açıklarken Cabir Radiyallahu Anhu'nun şöyle dediğini bildirmiştir: Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem ile birlikte bir cenazeye gitmiştik. Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem kabrin kenarına oturdu, biz de onunla birlikte oturduk. Mezar kazan kişi kaval veya pazı kemiği çıkardı ve onu kırmak için gidince bunun üzerine Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle dedi: لَا تَكْسِرْهَا فَإِنَّ كَسْرَكَ إِيَّاهُ مَيِّتًا كَكْسْرِكَ إِيَّاهُ حَيًّا وَلَكِنْ دُسَّهُ فِي جَانِبِ الْقَبْرِ **“Onu kırma! Senin onu ölü iken kırman, onu diri iken kırman gibidir. Lakin onu kabrin kenarında toprağa göm.”** Yani kemik varsa, onun toprakta muhafaza edilmesi ve orada kalması gerekir demektir.

Böylece Müslümanların kabirlerini kazmak, kemikler çürüyüp toprak haline gelmedikçe caiz değildir. Eğer toprak haline gelmişse, üzerine ağaç dikmek, bina ve benzerlerini yapmak mubah olan amellerdendir. Ama şayet kemik mevcutsa, ölüyle ilgili özel durumlar olmadıkça kabirlerin kazılması, üzerine inşaat yapılması veya (nâsslarda belirtildiği gibi) benzerlerinin yapılması caiz değildir. Ama ölünün çürüyüp

çürümediğini anlamak için gerekli olan vakit ne kadardır. Bunun için tecrübeli insanlara başvurulmalı ve menatı tahkik edilmelidir.

2- Kabirlerin üzerine bevl veya büyük tuvalet için oturmanın tek kelimeyle caiz olmadığı hususunda fakihler arasında ihtilaf yoktur. Bunların dışında olması durumunda ihtilaf etmişlerdir. Mevsûatü'l Fıkhiyye el-Kuveytiyye'de şöyle geçmektedir:

(Hanefiler -ki bu onların mezhebidir-, Şafiiler ve Hanbeliler, kabirlerin üzerine oturmanın mekruh olduğunu söylemişlerdir. Nitekim Ebu Mersed el-Ganevi'den şöyle rivayet edilmiştir: Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem, şöyle buyurmuştur: لَا تَجْلِسُوا عَلَى الْقُبُورِ وَلَا تُصَلُّوا إِلَيْهَا **“Kabirler üzerinde oturmayın, onlara doğru namaz kılmayın.”**

Ebu Hureyra Radyallahu Anhu'dan şöyle dediği rivayet edilmiştir: Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: لَأَنْ يَجْلِسَ أَحَدُكُمْ عَلَى جَمْرَةٍ فَتُحْرَقَ نِيَابَتُهُ فَتَخْلُصَ إِلَى جُدِّهِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَجْلِسَ عَلَى قَبْرِ **“Sizden birinizin bir kor üzerine oturup elbisesini ateşin yakması ve ateşin vücuduna işlemesi, bir kabrin üzerine oturmasından daha hayırlıdır.”** Hanefiler ve Şafiiler şöyle dediler: Kabirleri ziyareti sırasında oturmak isterse, onunla hayatta iken oturma durumuna göre uzak veya yakın oturmalıdır. Şafiiler de şöyle bir ifade vardır: Ziyaret eden kişinin, şayet onu ziyaret etmişse hayatta iken arkadaşına yaklaştığı kadar mezara yakın olmalıdır.

Hanefilerden Tahavi, sözü Ebu Hanife'ye, Ebu Yusuf'a ve Muhammed'e nispet ederek, kabirlerin üzerine oturmanın caiz olduğu görüşündedir. Aynı şekilde Malikiler de bu görüştedir. Zira Ali Radyallahu Anhu'dan, kabre yaslandığı ve üzerine oturduğu rivayet edilmiştir. Tahavi şöyle dedi: Şayet okumak için oturmuşsa, kesinlikle kerahet yoktur.) Bitti.

3- Şayet eski ve yeni mezarlıklardan oluşan 15 dönümlük bir arazinin üzerindeki sütunların üzerine güneş enerji panelleri inşa etme projesi gerçekleştirilmek isteniyorsa...bakılır:

Özellikle eski kabirler olmak üzere kabirleri çiğnemedi, kabirlere zarar vermeden, onları kazmadan veya kemiklerini açığa çıkarmadan bu sütunların dikilmesi ve panellerin uygulanması mümkün müdür? Ben bunu uzak görüyorum... Ama bizler, herhangi bir kabrin çiğnenmemesine ve bu sütunların herhangi bir direğinin yeni kabirlerden herhangi bir kabrin üzerine gelmemesine özen göstereceğiz diyorsanız o zaman bu söz, yeni kabirler açısından inandırıcı olabilir. Çünkü bunlar, görünür oldukları için ondan uzak kalmak mümkündür... Eski kabirlere gelince; şayet kabirler görünür değilse, o zaman onların üzerinden geçilmediğinden veya benzerlerinin olmadığından nasıl emin olunacak?

Binaenaleyh haramdan veya en azından kerahetten kaçınmak için kabirlerden uzak durun ve başka bir yer araştırın... Bilen ve hüküm verenlerin en hayırlısı Allah'tır.

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 11 Rabi'u'l Evvel 1440

M. 19/11/2018

Cevaba, emirin aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/3916/>